

CASTELLS CATALANS

TORRE CERDANA

Nom del castell: Torre Cerdana
Data de construcció: XIII
Municipi: Portè
Comarca: Alta Cerdanya
Altitud: 1.666 m
Coordenades: E 1° 49' 28.8" N 42° 32' 37.3"
(Geogràfica)
Com arribar-hi: el castell està situat damunt de l'entrada de del túnel de Pimorent al SO de Portè.

La torre Cerdana és una fortificació medieval, actualment enrunada, del municipi de Portè (Alta Cerdanya). Es troba al capdamunt de la vall de Querol, des d'on domina tot el poble. Protegia l'entrada septentrional de la Cerdanya.

Història

Esmentada per primera vegada l'any 1288 com a «*Turri Cerdana*»; el 1293 es anomenada torre de Pimorent i l'any 1318 és documenta el «*castellum de Pimorent*». A la darreria del segle XIV és anomenada de bell nou Torre Cerdana. Apareix amb el nom de torre perquè en els seus orígens

degué ser una torre de defensa, però en realitat es tractava d'un veritable castell amb funció de lloc de guaita i aplec d'una força armada capaç de fer front a qualsevol atac, complementada defensivament més avall pel castell de Querol.

El rei Jaume I la donà al baró d'Enveig (en francès Enveitg) que la convertí en el bastió avançat d'un conjunt de fortificacions de la vall de Querol. Ramon Xetmar d'Enveig, fill de Ramon Guillem, la infeudà a Jaume de Santaaulàlia l'any 1293. El 1310, el rei Jaume II de Mallorca la va recuperar mitjançant permuta amb Jaume de Santaaulàlia. El rei manà reforçar les defenses de la torre i això explicaria la denominació de castell que es troba en una escriptura de l'any 1318. Un inventari del 1399 enumera 13 cuirasses, 14 capells de ferro, 11 ballestes i 6 mandrons. Aquesta torre i el castell de Querol foren encomanats a oficials del rei. El castellà que la regia sovint era també batlle de la vall de Querol. El càrrec arribà fins al segle XVII i es creu que la torre restava encara dempeus i era utilitzada.

L'advocat i doctor en lleis Antoni Olibà descriu, a la fi del segle XVI, que les incursions enemigues eren alertades al castell de Puigcerdà des de la torre Cerdana, passant pel castell de Querol, gràcies a un tret de bombardera disparat a l'extrem de la vall.

Arquitectura

Castell roquer de planta quasi circular amb 20 m de diàmetre a l'interior. La cara N té uns 11 m i és recta. Els murs tenen un gruix entre 120 i 150 cm. Es conserven força bé la façana N, un tram al SO i un altre a l'E. Aquest té una alçada de 8,5. A l'exterior hi ha un nivell d'espitlleres a uns 2 m de terra i una altra sèrie, més petites, uns 3 m

més amunt. Al mur SO s'obre una porta d'1 m d'amplada. Al SO hi havia una altra porta, tapiada posteriorment. Les portes són situades a uns 2 m del sòl exterior i eren coronades amb lloses a plec de llibre que han estat arrencades. L'aparell constructiu és fet de pedres de granit molt poc treballades, unides amb molt morter de calç. A la banda N, sota el mur hi ha un petit vall. Les excavacions arqueològiques fetes al costat del mur septentrional han descobert un mur, orientat SW a NE, amb una amplada de 135 cm i una alçada actual de 90 cm, fet amb un aparell diferent; les pedres són més treballades i ben arrencades. Podria pertànyer a una fortificació anterior, potser una torre de planta quadrangular.

Aquest castell segueix la tradició iniciada a Europa cap al 1200 de castells circulars o ovalats i és comparable al castell de Lladorre, al Pallars Sobirà. Les restes actuals es datarien cap al segle XIII excepte les restes del mur trobat a l'interior que són segurament més antigues, del segle XII.

Extret de:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Torre_Cerdana

Elena Fàbregas
Jordi Gironès
Maig de 2016